

הוא כי היכא דלדורזי טפי ולא יבוא ליד טומאה כלל. משא"כ גבי מיתה דאי אפשר לתקן אותה חששא. דאין לדבר סוף. והנה ראיתי בתוס' ישנים [בד"ה דעבדין ליה לרה כו'] דמקשו נמי קושייתי זו השניה. אבל תירוצו ז"ל תמוה. משא"כ דגבי מיתה נמי יש קצת לדבר סוף ע"י ג' או ד' גסים. הלא רבנן קאמרי במתני' מפורש דבמיתה אין לדבר סוף. ועוד אם הייתה זאת כוונת הגמ' להקשות דבמיתה נמי יש קצת לדבר סוף נמצא עיקר דברי קושיית הגמ' חסר מהספר. ואין להאריך. וגם קושייתי הראשונה נשארה בתקפה. וע"כ נלפענ"ד דהגמרא דקאמר עתה אמרי לך רבנן כה"ג זריו הוא נדו עתה מתירוצו שחירוטו מתחילה טומאה שכיחי. מתמת הקושיא שהקשו ורבנן נימרו אינהו לנפשיהו. פי' כיון דאמרי דמה דלא מתקנין ליה אשה אחרת משום דא"כ אין לדבר סוף א"כ כ"ש גבי טומאה דשכיחא לא מהני בתיקון כהן אחר משום דאין לדבר סוף. וע"כ נדו עתה מהא דאמרי מתחילה דטומאה שכיחי אלא בהפך דטומאה לא שכיחא משום דכה"ג זריו הוא. ומה דמתקנין ליה כהן אחר משום כי היכי דלדורזי טפי ולא יבוא כלל ליד טומאה ונמצא מותקן הוא בתיקון הוה. משא"כ במיתה דא"ל לתקן. ואין לדבר סוף. וכן נראה מהא דאמר הגמ' אי זריו הוא למה מתקנין ליה כהן אחר. ומאי קשיא. הא כבר אמרו דמשום הכי מתקנין משום דטומאה שכיחא. אלא ודאי דגדו עתה מהא דתירוצו דטומאה שכיחא:

דף פו ע"ב רש"י ד"ה רבנן. במסכת תמיד. ולא שייך למיקצעה בגמרא דיומא כו' ואין שיטה כזאת מלווי הגמ' כו' עכ"ל. ולפי"ד נראה יותר לומר משום דהן לעיל גביה מאן תנא תמיד ר"ש חיש המלצה. וכן הכא מאן תנא מדות ראב"י רב הונא אוקמה זאת לשניהם וע"כ חזרם יחד הגמרא. וכדרך הגמרא בכל מקום:

דף יז ע"ב תוס' ד"ה והא. אמר מר. הקשה רבינו אפרים אדגמרינן מהם נגמור ממגרש כו'.

עכ"ל ולפי"ד תימא לתמיהתו ז"ל דודאי גם במגרש חשיב דרך ימין. דהבא למדוד האלפים אמה על כרחך אחוריו לעיר ופניו לחוץ. דאם יתחיל למדוד רחוק מן העיר אל העיר שאל לא יתכין המדה דהאלפים אמה לפחות או להוסיף. כמובן. ועוד הא כתיב מקיר העיר וחוצה כו'. וכשהוא עומד למדוד ופניו כלפי חוץ. וכנ"ל. הכי חשיב הקרא דרך ימין. קדמה נגב ים לפון. והוא ברור לפענ"ד. אבל תירוצו ז"ל לא נהירא. דמ"מ למה שינה הקרא אלל מגרש ליחשב דרך שמאל דלא ככלל מקום:

דף יח ע"א גמ' תרקבא. דדינרי עייליה ליה מרתא כו'. ופירש"י תרקבא חלי סאה תרי

קב. והגרי"פ גורם בשם הערוך שז"ל תרי וקב. והיינו משום דסאה הוא ששה קבין וחלי סאה הוא ג' קבין. אבל מ"מ קשה על מניח הלשון לקרוא לחלי סאה תרקב ולהפריד הב' קבין מן השלישי ולומר תרי וקב. יותר הו"ל לקרואו תלת קב. גם לדבריהם אינו מבוחר השנים איזה מדות המה. וע"כ נלפענ"ד שמה שהניח הלשון תרקב לחלי סאה הוא מפני שטרי בלשון רומי הוא שלש. וכמ"ש הרע"ב ריש פרק י"ב דנגשים על מילת טריגין ע"ש. ואף שהכא כתיב בתי"ו ולא בתי"ס. הלא דטלג"ת מתחלפין כידוע. ועיין מ"ש הרש"ש לעיל (דף י"א ע"ב) על הגמ' ד"ה ושער המדי:

שם גמ' רבנא ר' יהודה בן נקוסא אומר מאכילין אותו סלתות ובלים כדי למסמסו. אמרו לו כל שכן שאתה

מביאו ליד חמוס. ופי' רש"י מאכילין אותו ערב יוה"כ שחרית סלתות ובלים כדי למסמס אכילה שבמעיו לשלשלו כו' עכ"ל. והתוס' ששתקו לפירש"י נראה שמסכימים ג"כ לפירושו. ותמיהני מאוד על רבותינו הקדושים ז"ל לפרש הכי. ראשית קשה הלא הגמרא מליין הכא הפיסקא דכל ז' הימים לא היו מונעין כו' ואם קאי על ערב יוה"כ שחרית הא דר' יהודה בנ"ק הו"ל להגמרא להביא דבריו לעיל על הפיסקא ערב יוה"כ שחרית כו'. [ונראה שלרש"י ז"ל דחקו לפרש שקאי על ערב יוה"כ שחרית. דכיון דס"ל דמ"ש למסמסו הכוונה לשלשלו, ואם יאכילוהו זאת ערב יוה"כ עם חשיכה אדרבה הלא ישלשל ביוה"כ גופיה]. ועוד תמוה דהלא ידוע דעצב הבליים לעזור ולא לשלשל וכן הסולת. ולא שמענו מעולם לומר שבלים

ס"ל להכי כתב קרא יהיו עולה [דיהיו דהכא מיותר דהיו סגי למיכתב רק עולה] אלל ז' הכבשים להורות דיהיו דכתיב בקרא דוהניף הכהן כו' קאי רק אכבשים שהם מעבדים את הלחם. נמצא כרה קושיית התוס' הנ"ל דאם כקושייתם דנילק לבן נכס מתהיינה [הלא דמי] דגם הלחם נמי מעבב את הכבשים כמו שהכבשים מעבבים לדידה את הלחם. דאם היה כן רלון התורה לא היה להתורה ליכתוב כלל לא ההיינה בלחם ולא יהיו כבכשים ואנא ארע דשניהם מעבבים זא"ז דהי מינייהו מפקת. ואג"ל. וכ"ז ברור לפענ"ד. ודוק:

דף י ע"א רש"י ד"ה ויששי. לשון השאת כו'. ודוחק. ועיין מ"ש רש"י בסוטה (דף ל"ד ע"ב)

ע"ז. ואולי י"ל שדורש ששי ניטריקון שמשים שחיות:

תוס' ד"ה איני יודע אם נינוה. ותימא לי כו' וי"ל אדרבה משום דמינה קא סליק כו' אלא העיר הגדולה עכ"ל. אבל קשה לי למה באמת לריך הקרא ליכתוב תיבה יתירא. היה יכול הקרא ליכתוב כך ואת רסן בין כלח ובין נינוה העיר הגדולה:

דף יא ע"א תוס' ד"ה והתניא רפת בקר. תימא לי לוימא כו' וי"ל ברפת בקר אין הנשים

רוחלות כו' עכ"ל. דבריהם ז"ל תמוהין לפענ"ד דאם רפת בקר לא דמי לבית הבקר א"כ מאי מקשה מרפת בקר דהא י"ל דרפת בקר שאני שפטורה גם בשאין הנשים רוחלות זו משום דמלוכלך מאוד בזבל וע"כ אין כבוד שמים להיות שם מוזה. ועוד דלקמן מוקי רב יהודה עלמו דגם בבית הכסא איכא שהנשים מתקשטות זו אע"ג בבית הכסא בודאי מלוכלך בלואה. ועוד דאם רפת לא זהו בית הבקר א"כ לקמן בבבביתא דמחייבי בסתם גבי בשעריך א' שערי בחים כו' ורפת ולולין כו' למה לא חשיב התנא גם בית הבקר אשר בודאי מחייבא דכ"ש הוא מרפת. בשלמא בהא דתני רב כהנא ליכא להקשות ליתני רפת משום דהוא חני לפטורה מפני שהנשים נאותות בו ואיכא למימר שע"כ לא חני רפת משום שהוא מלוכלך מאוד בזבל אין הנשים נאותות בו. אבל בבבביתא דלקמן דמחייבא בסתם קשה. וע"כ נלפענ"ד דע"כ לא חיוך ר"כ דההיא דרפת בקר מיירי דווקא בשנשים רוחלות זו מפני שהוא ידע מהבביתא שהביא עלמו בסמוך. רפת בקר פטורה כו' ושהנשים מתקשטות בהן חייבין. וא"ש חוץ יכול לתרץ דההיא דרפת בקר פטורה היינו דווקא כשנשים רוחלות זו א"כ למה מחייבת בבביתא זו דווקא בשנשים מתקשטות זו הלא גם בסתמא נמי חייב לר"כ. אלא על כרחך לריך לתרץ תנאי היא והא דקתני בבבביתא רפת לפטורה היינו אפילו בסתם [ופליג אההוא תנא דס"ל דבסתמא חייב] נמי פטורה. ואינו חייב רק במתקשטות בהן. ודוק. גם דברי התוס' ישנים ד"ה לדידי נמי. שהקשו למה דחיק לשנויי כתנאי יתרץ דהא דקתני רפת בקר פטורה היינו דווקא ברוחלות. ע"ש. ג"כ תמוהים. וכנ"ל. דאיך יכול ר"כ לתרץ דהא דקתני רפת בקר פטורה היינו דווקא ברוחלות אבל בסתם חייבות הלא באותה בבביתא קתני ושהנשים מתקשטות בהן חייבין. אלמא דדווקא במתקשטות בהן חייבין. ולא בסתם:

דף יג ע"א גמ' ומורה ר' יוסי כו' פשיטא מהו"ד הויא ליה לרה מחיים קמ"ל. וליכא להקשות מה

מה מקשה הגמ' פשיטא. אולי קמ"ל ר' יוסי דאף אם יש לכה"ג שמת בן. וקו"ל דכל המנויין בניהם קודמין מ"מ חוזר השני לעבודתו. משום דא"כ הו"ל להגמ' למימר כך ומורה ר"י שאם מת ראשון שהשני קודם. אבל השתא שאמר הגמרא שאם מת שחוזר לעבודתו משמע שמשמיענו שמוהר להשני לחזור לעבודתו. לכן מקשה הגמרא שפיר פשיטא. למה יאסור לחזור לעבודתו. ומשני מהו"ד כו'.

שם גמ' אבירי לך רבנן כה"ג זריו הוא כו' כ"ש דמודרזי טפי. קשה הא אמר הגמ' לעיל בסמוך דטומאה שכיחא

ואיך קאמר הגמ' עתה דכה"ג זריו הוא. והלא כיון דזריו הוא לא שכיחא טומאה גביה. ועוד קשה מה מקשה הגמ' לעיל ורבנן נמי הא חיישי לשמא [דהיינו לשמא יארע בו פסול. ולמה לא חיישי נמי לשמא המות הבהו] ומאי קשיא הלא הא דמתקנין לו כהן אחר